

Bo Clausen & Karen Sørensen

VI SKAL ALLE SAMMEN VÆRE HER

Syv film om inklusion i skolen

Inkluderet.dk

2016

Arbejdsmateriale til film 2: Inkluderende fysiske rum

Medvirkende:

Ledelse, lærere, pædagoger og elever på Ålholm Skole, København

Baggrund

Ansvar for uro og konflikter i klassen tillægges ofte enkeltbørn, der ikke kan finde ro til fordybelse og koncentration. De føler sig ofte udsatte og ekskluderede, fordi de påkalder sig mange irettesættelser og ikke kan leve op til det, som læreren forventer af dem.

Nogle børn kommer i vanskeligheder, fordi det læringsmiljø, de er placeret i, skaber kaos i dem og i deres nervesystemer. Vi ved, at en gruppe af børn har svært ved at fordybe sig og være koncentreret om en opgave længere tid ad gangen. Deres koncentration kan understøttes, hvis de får mulighed for at bevæge sig og hvis der arbejdes med at reducere mængden af sanseindtryk udefra.

Alle børn i klassen trives bedre og kan bedre koncentrere sig, hvis det fysiske rum er alsidigt indrettet og hvis det er indrettet på en måde, så det signalerer, hvilken adfærd, der er ønskværdig (for læringen). Arkitekter kalder det "funktionel kodning" af rummene og denne funktionelle kodning kan bruges aktivt til at skabe et inkluderende læringsmiljø og til at understøtte det enkelte barn i at have en hensigtsmæssig (lærings)adfærd. Man kan således med indretning dels signalere regler for god adfærd, dels skabe muligheder for at være koncentreret i længere tid end det er muligt i et kaotisk rum.

Ekspert i skolebyggeri og funktionel kodning har formuleret disse principper for godt design af klasserummet, som her gengives direkte fra modelprogrammet (Erhvervs- og byggestyrelsen, 2010). Vi vurderer, at principperne også er understøttende for en alsidig – inkluderende – indretning af klasserummet:

Inddeler man klasserummet i flere zoner, kan man skabe plads til at for eksempel stille enearbejde og gruppearbejde kan foregå samtidig. Man kan overveje at zone med skillevægge eller reoler. Men mange klasserum er allerede fyldt godt op, og samtidig kan mobile vægge hurtigt blive en permanent opstilling. Derfor kan det være en idé at arbejde med midlertidige zoner, der etableres til bestemte formål og derefter forsvinder for at gøre plads til noget nyt.

Med et tæppe eller et andet flytbart underlag kan man afgrænse et territorium uden at blokere rummet. En anden udgave af zoneafgrænsning på gulvet kan være at tegne med kridt eller markere græn-

ser med tape i forskellige farver. Begge dele er billige løsninger, der giver fleksibilitet.

Traditionelt skoleinventar kan i mange tilfælde flyttes uden det store besvær. Generende støj ved flytning kan afhjælpes ved at påsætte elementer, som både letter transporten og dæmper lyden. Er der midler til at investere i nyt inventar, kan man vælge mobilt inventar med lyddæmpende egenskaber.

Centrale udsagn og pointer i filmen

En udfordring i de danske skoler er at klasselokalerne ofte er små. Der er altså brug for at tænke i alternativer, når den funktionelle kodning skal gennemføres. I filmen vises erfaringer fra Ålholm Skole i København, hvor det er lykkedes, på trods af klasselokalernes ringe størrelse, at signalere fællesområde, personlige arbejdspladser og gruppeområder.

"Børn er ikke vilde med at sidde på en stol alt for lang tid"

"Jo mere de er mast sammen, børnene, desto flere konflikter er der"

"Hvis man indretter rummet, så det svarer til den pædagogik, jeg gerne vil bedrive i dette rum, så kan det faktisk være understøttende for rigtig meget af det, jeg gerne vil med min undervisning."

"Børn trives godt i afgrænsninger"

"Når rammerne ændrer sig, så ændrer din pædagogik sig også"

"Hvis vi indretter rummene ens overalt, så tvinger vi børnene til at passe ind i rummene i stedet for at få rummene til at passe til børnene."

"Vi tør godt gøre noget andet"

Arbejdsspørgsmål

- Hvordan varierer du indretningen, så den passer til det, som foregår i timerne? Hvordan sidder børnene ved den fælles gennemgang, ved individuelt arbejde, ved gruppearbejde?
- Hvordan skaber du afgrænsninger for de børn, som har svært ved at fokusere pga. mange sanseindtryk ude fra?
- Hvornår har du og børnene i klassen sidst flyttet om i jeres lokale?
- Hvordan vil du og børnene kunne etablere roskabende afgrænsninger i jeres lokale?
- Hvordan vil du involvere børnene i indretningen af jeres lokale?

Vi skal alle sammen være her

Syv film om inklusion i skolen

© Bo Clausen & Karen Sørensen, 2016

Filmene er produceret af Batavia Media ApS for Inkluderet.dk

Stillfotos: Aida Riberholt-Rischel ©

Materiale og film er produceret med støtte fra Undervisningsministeriets Udlodningsmidler.

Film og materiale kan gratis hentes på webstederne: www.emu.dk og www.inkluderet.dk

Kopiering af filmene er ikke tilladt. Kopiering af det skriftlige materiale kan frit ske til brug på skolen.

Alle rettigheder til film og materiale tilhører filmproducenten og forfatterne.

Inkluderet.dk I/S

Solbakkevej 12

4180 Sorø

Tlf. 20545083 eller 21188925

Mail: bo@inkluderet.dk eller karen@inkluderet.dk

Web: www.inkluderet.dk

Inkluderet.dk er et partnerskab mellem Karen Sørensen og Bo Clausen om at skabe mere inklusion i dagtilbud og skoler gennem praksisnær konsulentbistand.